

Arap nasionalizmi

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Arap nasionalizmi ARAP NASIONALIZMI

Taryhdan mysal:

Iki müň ýyl öň grek taryhçysy Mestriý Plutarh ölmez-ýitmez awtobiografiki eseri «Parallel ömürler» kitabynda şeýle wakany suratlandyrýar:

Söweş bolup durka meşhur rimli serkerde Gaý Mariý yza çekilipdir. Garşysyndaky serkerde oňa gygyrypdyr:

– *Eger beýik general bolýan bolsaň, düş aşak, gel, garpys.*

Gaý Mariý sowukganlylyk bilen jogap beripdir:

– *Eger sen beýik general bolýan bolsaň, meni islemeýän ýagdaýymda garpysmaga mejbur et.*

Plutarh urşuň wagtyny, ýerini beýik serkerdeleriň, beýik döwlet adamlarynyň kесgitleýändigini aýtjak bolýar!

1967-nji ýylyň 5-nji iýuny. Arap (Müsür, Siriýa, Iordaniýa)-Ysraýyl urşy gysga dowam etdi. Global mediýa muňa «Alty günlük uruş» adyny berdi. Ýöne araplar çalt derbi-dagyn edilendikleri üçin beýle atlandyрма hemişe garşy çykyp geldiler: Ol häzirem muňa «Iýun urşy», «Altmyş ýediň urşy», «Naksa» diýýärler...

Ähli taryhçylaryň birmeňzeş ýöredýän pikirçe Müsüriň döwlet ýolbaşçysy Nasyryň aslynda urşasy gelenokdy. Uruşdan öňki hepdelerde Nasyryň ýakynyndaky adamlaryň birnäçesi onuň ikerjiňlenýändigini, şübhelenýändigini, urşa giresiniň gelmeýändigini habar berdiler. Emma Nasyr rimli Gaý Mariniň sowukganlylygyny görkezip bilmedi.

Hem bu uruş dünýäde ata-owazasy giňden ýaýran diňe Nasyry däl, eýse ähli araplary derbi-dagyn etdi. Umydyny ýitiren arap nasionalizmi bir hepdede halkyň arasyndaky hemme ynandyryjylygyny sosializme we syýasy yslama berdi, marjinallaşdy...

Sowet Soýuzy 1989-njy ýylda dargap başladam welin, syýasy uguryň ýeke-täk agalyk ediji ideologiýasy syýasy yslam boldy...

ADİD DAVIŐA

ARAP MİLLİYETÇİLİĐİ

ZAFERDEN UMUTSUZLUĐA

2011-2012 YILI

Lacra

* * *

Eýsem-de bolsa:

Siriýanyň imperializme garşy goranyşy 1967-nji ýyldan ýarym asyr geçensoň arap nasionalizmine umyt bolup bilermi?

Galyberse-de:

Gaza konfliktini syýasy yslamy gowşadyp, arap nasionalizmini güýçlendirip bilermi? (Goşmaça maglumat hökmünde: grek taryhçysy Plutarhyň ýazanyny ýatladýaryn: Ysraýylmy ýa « Hamas » bu urşy turuzdy? Ysraýyl « Hamasyň » « uruş oýnuna » geldimi? Çünki Ysraýyl taryhy boýunça dünýä jemgyýetçiliginde hiç haçan bular ýaly ýazgarylmandy.

Taryhda « ýeňiş » saýylan kämahal duzak bolup bilýär. Ysraýyl duzaga düşendigini bilýärmikä?)

Soragymy dowam etdirer bolsam: Siriýa we Gaza arap nasionalizmini täzeden döredip bilermi, ýa bolmasa 1967-nji ýylda başlan ýeňlişiň trawmasy dowam edip gider durarmy?

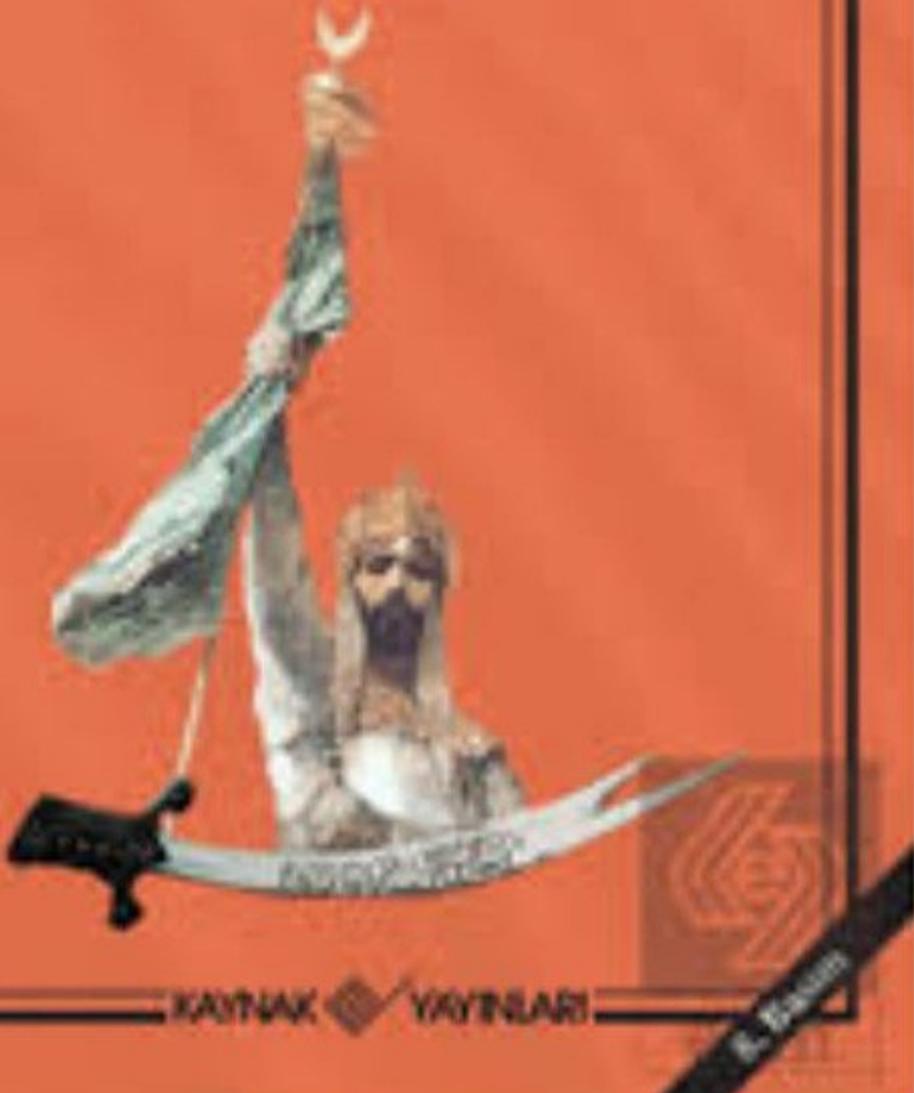
Erdogan-Esat duşuşygy şu nukdaýnazardanam möhümdir. Netijede Erdogan uruşda üstün çykan Esadyň elini gysmaly. Bu gürrüňsiz Türkiýäniň bähbidine bolar... (Grek taryhçysy Plutarhy ýene ýatlatmaly bolýaryn: imperializmiň Siriýany dargatma hereketi başlanda biziň daşary syýasatymyzy kim kesgitledi? Erdoganmy ýa Dawutogly? Edil häzirikçe bu soragy bermegiň ýeri däl).

Eýdip-beýdip, garaz Siriýadan ýarag üsti bilen oç alma müddetinin soňuna gelindi.

Türkiýäniň häzir Esadyň ýanynda bolmagy, başdan geçiren kynçylyklaryny aradan aýyrýan derman tapmaga gönükdirilen dost-doganlyk başlangyçlary arap halkynyň gözünde Erdogany beýgelder.

İLHAN ARSEL

Arap Milliyetçiliği ve Türkler

* * *

Hawa, imperialism Sıriyada yęnildi...

Çözgüt indi tüpeňiň ujunda däl. Harby çykalganyň soňuna nokat goýuldy. Esat agyr synagdan üstünlikli geçdi. Siriýa häzir ýeňlen-moralsyz arap ruhuny-da dikeldýär...

Şindi ýaraşyk zamany.

Şindi Siriýanyň tereitorial bitewiligini dikeltme zamany.

Şindi ýykylan syýasy, ykdysady, medeni «köprüleri» abatlama zamany.

Ynamsyzlygy aradan aýyrjak bolmaly. Şonuň üçin Erdoganyň ýokardan seretme gylygyndan el çekmegi oňyn we möhüm ädim bolar.

Garşymyzda diňe Esat ýok, diňe Siriýa ýok, ýarym milliard ilatly uly arap jemgyýeti bar.

Beýik Atatürkiň aýdany ýene dogry bolup çykdy: 1923-nji ýyldan bäri daşary syýasatymyzyň ýöremeli ugry kesgitlenip goýlupdy – Ýurtda parahatçylyk, dünýäde parahatçylyk...

Arap nasionalizmi bilen ilkinji gezek şu sepgitde tapysyp bileris.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazetini, 09.06.2024 ý. Publisistika